

MRF 2025.63

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 3. februar 2025, j.nr. 20/09141

Stadfæstet Hjørring Kommunes afgørelse fra 2020 om ikke at påbyde kommunen undersøgelse eller oprensning af jordforurening fra tidligere kommunal losseplads og fyldplads efter jordforureningslovens §§ 40 og 41, da aktiviteten for losseplads var ophørt i 1990 og for fyldplads i 2001, og det ikke var sandsynligt, at yderligere undersøgelser kunne dokumentere, at den væsentligste del af jordforureningen var sket efter 1. januar 2001, hvorfor § 42 ikke kunne anvendes. Kommunens afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 1, kunne ikke behandles, jf. § 69, stk. 3.

Baggrunden for sagen var, at Region Nordjylland havde gennemført en forureningsundersøgelse af en ejendom, hvor Hjørring Kommune tidligere havde drevet losseplads. Af undersøgelsens historiske redegørelse fremgik, at der i perioden 1967-1990 havde været indrettet losseplads med modtagelse af en række affaldsfraktioner, herunder bygge-, industri- og handelsaffald. I perioden 1981-2001 havde der endvidere været indrettet fyldplads for modtagelse af blandt andet byggeaffald samt fra 1988 til 1991 modtageplads af olie- og kemikalieaffald og endelig fra 2014 til 2017 modtagelse af jord fra afhøvling af vejrabatter. I forbindelse med undersøgelsen var udtaget jordprøver i niveauet 3,0-6,5 m.u.t., hvor der var påvist overskridelser af jordkvalitets- henholdsvis afskæringskriteriet for kulbrinter og tungmetaller. Prøver af grundvand udviste overskridelse af grundvandskvalitetskriteriet for pesticider og fungicider i form af navnlig nedbrydningsprodukt af Prefix og Casoron (BAM), Chloridazon (desphenyl-chloridazon) samt Tolyfluamid og Dichlofluamid (DMS). Det fremgik, at prøveresultaterne for grundvand indikerede, at påvirkningen af det sekundære grundvandsmagasin kunne henføres til perkolat fra losse- og fyldpladsen. På baggrund af undersøgelsen anmodede Region Nordjylland i januar 2020 Hjørring Kommune om at vurdere mulighederne for at udstede påbud om undersøgelse eller afværgeforanstaltninger. Hjørring Kommune den 6. juli 2020 afgørelse om, at der ikke var grundlag for at meddele påbud efter jordforureningslovens §§ 40 og 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 69. Kommunen lagde i afgørelsen til grund, at ejendommen havde været anvendt som losseplads og fyldplads, at BAM og desphenyl-chloridazon er nedbrydningsprodukter fra pesticider og fungicider, der blev tilbagekaldt

fra markedet i 1996 henholdsvis i 1997, at anvendelsen som losse- og fyldplads var ophørt senest i 2001, og at modtagelsen af olie- og kemikalieaffald var ophørt i 1991. Kommunen lagde derfor til grund, at jordforureningen i forhold til skæringsfristen for undersøgelsespåbud efter § 40 måtte anses for ophørt før 1. januar 1992 samt for oprensningspåbud efter § 41 før 1. januar 2001. Afgørelsen blev påklaget af en almen vandforsyning med indvinding inden for området, der gjorde gældende, at Hjørring Kommune som ejer af ejendommen burde udføre yderligere undersøgelser af jordforureningen. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) fandt, at den konstaterede grundvandsforurening mest sandsynligt kunne henføres til aktiviteten for losseplads, mens jordforureningen med bl.a. kulbrinter kunne stamme fra aktiviteten for både losseplads og fyldplads. Da aktiviteten for losseplads var ophørt før den 1. januar 1992, kunne der allerede af den grund ikke meddeles undersøgelses- eller oprensningspåbud for så vidt angik grundvandsforureningen. Vedrørende kulbrinteforureningen i jorden konstaterede nævnet, at det ikke kunne afvises, at denne for en del kunne være forårsaget af en aktivitet udført efter 1. januar 1992 (fyldpladsen), men det var nævnets vurdering, at det ikke i forhold til skæringsfristen efter § 41 ville være muligt ved yderligere undersøgelser at godtgøre, at den væsentligste del af jordforureningen skulle være sket efter den 1. januar 2001. Nævnet stadfæstede derfor afgørelsen om ikke at meddele påbud. I forhold til kommunens afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 1, afviste Miljø- og Fødevareklagenævnet at behandle klagen, da lovliggørelsespåbud efter § 69, stk. 1, ikke kan påklages til nævnet efter § 69, stk. 3.

Kommentar: Afgørelsen følger fast praksis mht. betingelserne for at meddele påbud efter jordforureningslovens §§ 40 og 41 mht. tidsfæstelse af, hvornår en jordforurening er sket, jf. bl.a. **MRF 2025.62 Mfk.** Afvisningen af klagen vedrørende manglende påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69

*er også i overensstemmelse med fast praksis, jf. **MRF 2022.107 Mfk**, men understreger samtidig den uklarhed, der opstår, når Miljø- og Fødevareklagenævnet i flere afgørelser om ældre jordforurenninger præjudicielt har taget stilling til, at det ikke kan udelukkes, at der kan meddeles påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69, som i f.eks. **MRF 2023.314 Mfk**. Det må endvidere undre, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke forholdt sig til, at kommunen var myndighedsinhabil i sagen, da der var tale om en afgørelse om, hvorvidt kommunen skulle meddele påbud til sig selv. Da der ikke kan ske substitution af kommunalbestyrelsen i sager som denne, er konsekvensen af myndighedsinhabiliteten, at kommunen skal være opmærksom på forholdet og efter omstændighederne tage særlige forholdsregler, f.eks. ved at lade en anden del af kommunen behandle sagen, at inddrage relevant fagkundskab fra fagmyndigheder på området eller private organer, og at give en særlig udførlig begrundelse. Dertil kommer, at myndighedsinhabiliteten kan begrunde en mere intensiv prøvelse fra klagenævnets side. Der henvises i det hele til FOB 2023-31.*

Stadfæstelse af afgørelse om ikke at meddele påbud om undersøgelse og oprensning af forurening i Hjørring Kommune

Sag: 20/09141

Dato: 3. februar 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40 og § 41, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Hjørring Kommunes afgørelse af 6. juli 2020 om ikke at meddele påbud om undersøgelse eller oprensning af en konstateret forurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2] på adressen [Adresse1]-[Adresse2], 9480 Løkken.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 4. august 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af et vandværk, der har indvindingsopland i området.

Klager har anført, at det ikke er korrekt, at lossepladsen ophørte i 1973. Ifølge klager ophørte tilførslen til lossepladsen først medio 1980, da der blev indført

renovation i landdistrikterne. Herefter blev pladsen anvendt som fyldplads med ingen eller meget lidt kontrol med tilførslen.

Klager har desuden anført, at det kun var tilførslen af de forurenede stoffer, der ophørte i 1990'erne, hvorimod udledningen af forurenende stoffer kan været fortsat. Klager henviser i den forbindelse til, at lossepladsen bestod af et stort hul på ca. 10-15 m, hvori alt affald blev smidt ned, herunder bl.a. emballage fra sprøjtemidler, maling, olierester og meget andet.

Videre har klager anført, at forureningen har flyttet sig nedstrøms lossepladsen, hvorfor forureningen ikke er endeligt afgrænset, og at der er risiko for grundvandet.

Endelig har klager anført, at Hjørring Kommune som grundejer bør påtage sig et større ansvar for at udføre yderligere undersøgelser eller etablere afværgeboringer.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Som led i Region Nordjyllands program for kortlægning af forurenende aktiviteter i Hjørring Kommune gennemførte regionen en indledende forureningsundersøgelse på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2] på adressen [Adresse1]-[Adresse2], 9480 Løkken (herefter "Ejendommen") med henblik på at undersøge, om grunden var forurenede som følge af anvendelsen til losse- og fyldplads.

Ved undersøgelsen blev der udført i alt syv miljøtekniske boringer på og omkring Ejendommen, hvorfra der blev udtaget jord- og grundvandsprøver til analyse. Resultaterne af den indledende forureningsundersøgelse blev i afrapporteringen sammenfattet således (rapportens s. 31-32):^[4]

"7.1 Jord

Der er i tre jordprøver udtaget fra én boring (B6 – 3,0; 4,0 og 6,5 m u.t.) konstateret indhold af kulbrinter over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier. I prøverne er der konstateret indhold af fraktionen C20-C35 på 270-1.100 mg/kg TS og totalindhold af kulbrinter på 290-1.100 mg/kg TS, svarende til op til 11 gange jordkvalitetskriterierne på 100 mg/kg TS. I to af prøverne overskrider indholdene også afskæringskriterierne på 300 mg/kg TS. Analyselaboratoriet har karakteriseret indholdene som motor-/smøreolie, tjære/asfalt el.lign.

Der er i tre jordprøver udtaget fra én boring (B6 – 3,0; 4,0 og 6,5 m u.t.) konstateret indhold af tjærestoffer over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier. I prøverne er der konstateret indhold af benz(a)pyren på 0,70-1,9 mg/kg TS, svarende til op til ca. 6 gange jordkvalitetskriteriet på 0,3 mg/kg TS, samt sum af PAH'er på 4,2-12 mg/kg TS, svarende til op til 3 gange jordkvalitetskriteriet på 4 mg/kg TS. Indholdene overskrider ikke afskæringskriterierne for benz(a)pyren og sum af PAH'er på hhv. 3 og 40 mg/kg TS.

Der er i to jordprøver (B5 – 2,0 m u.t. og B6 – 6,5 m u.t.) konstateret indhold af tungmetaller over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier. I B5 (2,0 m u.t.) er der konstateret et indhold af bly på 81 mg/kg TS, svarende til ca. 2 gange jordkvalitetskriteriet på 40 mg/kg TS, og i B6 (6,5 m u.t.) er der konstateret et indhold af cadmium på 0,57 mg/kg TS, svarende til mindre end 2 gange jordkvalitetskriteriet på 0,5 mg/kg TS. Indholdene af bly og cadmium overskrider ikke afskæringskriterierne på hhv. 400 og 5 mg/kg TS.

7.2 Grundvand

Regionen vurderer, at resultatet af boringskontrollerne indikerer, at det sekundære grundvandsmagasin er påvirket af perkolat fra fyld- og lossepladserne. Perkolat er regnvand, der er sivet igennem en fyld- eller losseplads. Det har ikke været muligt at måle grundvandets ledningsevne, som er et udtryk for vandets indhold af salte. Men forhøjede værdier af ammonium,

NVOC (ikke flygtigt organisk kulstof) og til dels chlorid i de fleste boringer indikerer, at grundvandet er perkolatpåvirket.

Der er i 3 af 7 grundvandsprøver (B1, B5 og B6) konstateret totalindhold af kulbrinter over Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterium på 9 µg/L. I prøverne er der konstateret totalindhold af kulbrinter på 65-150 µg/L, svarende til op til ca. 17 gange grundvandskvalitetskriteriet. Analyselaboratoriet har karakteriseret indholdet i B1 som uidentificerede letkogende komponenter og motor-/smøreolie el.lign., indholdet i B5 som uidentificerede letkogende komponenter og uidentificerede komponenter med kogepunktsinterval på 170-490 °C, og indholdet i B6 som en blanding af uidentificerede komponenter med kogepunktsinterval på 170-210 °C, kraftigt nedbrudt gasolie el.lign. og motor-/smøreolie el.lign.

Der er ikke konstateret indhold af klorerede og vandblandbare opløsningsmidler over Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier i de analyserede

grundvandsprøver.

Der er i 1 af 7 grundvandsprøver (B6) konstateret sum af phenoler, som overskrider Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterium på 0,5 µg/L. I prøven er der konstateret en sum af phenoler på 4,5 µg/L, svarende til 9 gange grundvandskvalitetskriteriet.

Der er i 2 af 7 grundvandsprøver (B2 og B6) konstateret sum af PFAS-forbindelser over Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterium. I de to prøver er der konstateret sum af PFAS-forbindelser på 0,11 og 0,14 µg/L, svarende til mindre end 2 gange grundvandskvalitetskriteriet på 0,1 µg/L.

Der er i alle syv grundvandsprøver konstateret indhold af pesticider, som overskrider Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier. I prøverne er der konstateret indhold af samlet set 13 forskellige enkeltpesticider, med indhold på 0,11-1,9 µg/L, svarende til op til 19 gange grundvandskvalitetskriteriet for enkeltkomponenter på 0,1 µg/L. Dertil er der i to af prøverne konstateret indhold af formaldehyd på 31 og 44 µg/L. Miljøstyrelsen har ikke fastsat et grundvandskvalitetskriterium for formaldehyd, men sammenholdes indholdene med kriteriet for enkeltkomponenter, svarer det højeste indhold til 440 gange grundvandskvalitetskriteriet. I seks af grundvandsprøverne (B1-B6) er der endvidere konstateret sum af pesticider over grundvandskvalitetskriteriet på 0,5 µg/L, med indhold på 0,62-3,8 µg/L (hvis formaldehyd ikke medregnes), svarende til op til ca. 8 gange grundvandskvalitetskriteriet."

Rapporten indeholdt herudover en historisk redegørelse for Ejendommens anvendelse, hvoraf det fremgik, at der i perioden 1967-1987 havde været losseplads på matr.nr. [Matrikelnummer2]. Det fremgik af et statusark fra 1981, at der på lossepladsen var deponeret 700 m³ affald af typen "storskrald, haveaffald m.v.", 900 m³ jordfyld og bygningsaffald samt 200 m³ affald af typen "handels- og industriaffald". Pladsen var indhegnet og kontrolleret. Afdækningslaget bestod af 1 m råjord og 20-30 cm. muld.

Af den historiske redegørelse fremgik desuden, at der i perioden 1981-ca. 2000 havde været fyldplads på matr.nr. [Matrikelnummer1], bestående af en udgravning til 4-5 m's dybde, der blev opfyldt med jordfyld, bygningsaffald, haveaffald o.l. rent affald samt sand fra sandfang ved kommunens renseanlæg. Forbrændingseget affald, ud over pap og papir, blev afbrændt. Fyldpladsen var etableret med naturlig membran. Pladsen blev miljøgodkendt i 1982. Der var ikke krav om perkolat- eller grundvandsmonitorering.

Nordjyllands Amt udførte i 1982 et miljøtilsyn på fyldpladsen. Det fremgik af tilsynsnotat, at der på pladsen blev deponeret affaldstyper, som ikke var tilladt på en fyldplads, bl.a. dagrenovation, metalaffald, haveaffald, pap og storskrald bestående af hårde hvidevarer og møbler. På pladsen blev der også observeret en cylindrisk beholder til opbevaring af olieaffald direkte på ubefæstet areal.

I 1988 godkendte Nordjyllands Amt etablering af en modtageplads for olie- og kemikalieaffald på matr.nr. [Matrikelnummer1]. Pladsen overgik i marts 1990 til at være et jorddepot for rent jordfyld samt sorteringsplads for videretransport af affald. Affald blev sorteret og placeret i containere til genbrug, forbrænding eller deponering på lossepladsen Rønnovsdal i Hjørring. I 1991 blev ejendommen afmeldt som modtageplads for olie- og kemikalieaffald. I 1994 gav Nordjylland Amt tilladelse til udspreddning af olieforurenede strandsand indtil ultimo juli 1995. I de efterfølgende år var der tilladelse til at deponere jord på arealet og i en kortere periode i 1994-1995 desuden olieforurenede strandsand.

Det fremgik af en opsummering af aktiviteterne på fyldpladsen udarbejdet af Nordjylland Amt i 2002, at der gennem tiderne var deponeret industriaffald (10 %), bygge- og anlægsaffald (50 %), affald fra landbrug (15 %), sand fra strandrensninger (ca. 5 %), asfalt (ca. 5 %), restaurationsaffald (5 %) samt diverse, herunder døde dyr, som blev nedgravet i forbindelse med en slagteristrejke i 1992-1993.

Af den historiske redegørelse fremgik herudover, at Materielgården Hjørring i 2014 fik tilladelse til terrænregulering på matr.nr. [Matrikelnummer1] med op til 3.000 m³ ren jord fra rabatafhøvlinger af vejmatriler i Hjørring Kommune. Jorden måtte ikke indeholde fremmedlegemer såsom beton, tegl, plastik eller asfalt. Terrænreguleringen skulle være afsluttet den 31. januar 2017. I 2018 blev tilladelsen fra 2014 forlænget, da den ikke var blevet udnyttet. Der var i perioden 2014-2017 tilkørt 380 tons jord fra rabatafhøvlinger. I henhold til forlængelsen måtte der genanvendes op til 2.800 m³ ren jord til terrænreguleringen. Jorden måtte stamme fra rabatafhøvlinger af vejmatriler i Hjørring Kommune. Desuden måtte der henlægges 100 tons tang fra strandene årligt i gennemsnit frem til 2020.

Det fremgik desuden af rapporten, at der på baggrund af den historiske redegørelse kunne udpeges følgende potentielle forureningskilder med relation til driften af losse- og fyldplads:

- Deponering af affald som storskrald, bygningsaffald, handels- og industriaffald, dagrenovation, døde dyr m.v.
- Afbrænding af affald og deponering af slagter herfra.

På baggrund af den indledende forureningsundersøgelse varslede Region Nordjylland den 28. oktober 2019 Hjørring Kommunen om påtænkt kortlægning på vidensniveau 2.

Region Nordjylland kortlagde den 2. december 2019 Ejendommen som forurenede på vidensniveau 2.

Ved brev af 23. januar 2020 anmodede Region Nordjylland Hjørring Kommune som tilsynsmyndighed om at vurdere mulighederne for at udstede påbud om undersøgelser og/eller afværgeforanstaltninger.

2.2 Den påklagede afgørelse

Hjørring Kommune har herefter den 6. juli 2020 med henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 69 og jordforureningslovens § 40 og § 41 truffet afgørelse om ikke at meddele påbud om undersøgelse eller oprensning af den konstaterede forurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2] på adressen [Adresse1]-[Adresse2], 9480 Løkken.

Hjørring Kommune har i afgørelsen foretaget følgende vurdering af den konstaterede forurening:

”Ud fra forekomsten og koncentrationerne af pesticider i grundvandet omkring og nedstrøms for den tidligere losseplads, vurderer Hjørring Kommune at der er tale om en punktkilde og at kilden til forureningen er den tidligere losse- og fyldplads.

Der er primært konstateret forurening med BAM, Desphenyl-chloridazon og DMS, som ikke har været anvendt i Danmark siden 1990’erne. Derudover er der fundet høje koncentrationer af formaldehyd i grundvandet i 2 boringer.

Losse- og fyldpladsen har været i drift i perioden 1967-1990, herefter overgik arealet til at være jorddepot og sorteringsplads for affald. Pladsen blev afmeldt som modtageplads for olie og kemikalieaffald i 1991, og det må antages at der ikke er modtaget olie og kemikalier siden. Ud fra pesticidernes anvendelsesperiode vurderer vi at forureningen er ophørt før 2001.

Af rapporten fremgår det dog at der i den efterfølgende periode frem til i dag er modtaget strandrensningssand og jord fra rabatafhøvlinger og overskudsjord fra kloakreoveringer og byggerier. Hjørring Kommune vurderer ikke at de forskellige jordtyper er sandsynlige kilder til den konstaterede pesticidforurening i grundvandet, og at forureningen derfor må være ophørt senest i 1991 hvor pladsen ophørte som modtageplads for olie og kemikalieaffald.

Da forureningen vurderes at være ophørt før 1. januar 1992 og hovedparten af forureningen er sket før 1. januar 2001, er der ikke hjemmel til at meddele påbud om yderligere undersøgelse eller afværgeforanstaltning efter Jordforureningslovens §§ 40-41.

Vi har derfor vurderet sagen efter Miljøbeskyttelseslovens regler. Da forureningen er ophørt før 1. januar 1992 og det ikke er muligt at fastslå, om forureneren har handlet uforsvarligt, kan der ikke at meddele påbud om supplerende undersøgelser eller afværgeforanstaltning efter Miljøbeskyttelsesloven.”

2.3 Hjørring Kommunes bemærkninger til klagen

Hjørring Kommune har den 17. august 2020 til klagen bemærket, at kommunen ikke er uenig i, at Ejendommen ligger i partikelbanen for indvindingen til Løkken Vandværk. Kommunen har imidlertid vurderet, at der ikke er muligheder i lovgivningen for at meddele påbud. Der er i afgørelsen ikke taget stilling til en eventuel frivillig indsats, idet dette er en politisk beslutning.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 1, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende eventuel forurening.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at påbud kan meddeles, uanset hvornår en mulig forurening er sket, dog ikke, hvis den mulige udledning er ophørt før den 1. januar 1992. Bestemmelsen i § 40, stk. 1, finder således anvendelse, hvis en forurening er sket løbende, og en del af denne løbende forurening er sket senere end 1. januar 1992, eller hvis en forurening er sket efter 1. januar 1992. Det er

dog ikke tilstrækkeligt, at en forurening, der er sket før 1. januar 1992, breder sig efter denne dato.[5]

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at der i relation til undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 ikke gælder et krav om, at den *væsentligste* del af forureningen skal hidrøre fra perioden efter 1. januar 1992.[6]

Af bestemmelsens forarbejder fremgår, at påbudshjemlen i § 40 skal administreres under hensyn til det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.[7] En forurening kan dermed ikke kræves (yderligere) undersøgt, hvis udgifterne til undersøgelserne vil være uforholdsmæssige i forhold til de risici, den mulige forurening indebærer. Ved bedømmelsen af undersøgelsespåbuddets forholdsmæssighed, må der således tages hensyn til de risici, som den mulige forurening indebærer, herunder at de beskyttelsesinteresser jordforureningsloven skal værne, kan være vanskelige at bedømme i et økonomisk perspektiv.[8]

Det er herudover Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at det følger af det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, at der ikke kan meddeles påbud om undersøgelse af en forurening efter jordforureningslovens § 40, hvis det på forhånd kan udelukkes, at der kan meddeles påbud om oprensning mv. enten efter jordforureningslovens § 41 eller efter miljøbeskyttelseslovens § 69.[9] En sådan situation kan foreligge enten fordi dette allerede ligger klart, eller fordi det må anses for udelukket, at påbudte undersøgelser vil kunne bringe den fornødne afklaring.

Anvendelsen af jordforureningslovens § 41 forudsætter, at forureningen – eller i hvert fald den væsentligste del heraf – er sket den 1. januar 2001 eller senere. Hvis en forurening, der er sket før den 1. januar 2001, fortsætter efter denne dato, følger det af jordforureningslovens § 42, at miljømyndigheden skal godtgøre, at den væsentligste del af forureningen er sket den 1. januar 2001 eller senere.

Er forureningen eller den væsentligste del heraf sket inden den 1. januar 2001, kan der efter omstændighederne meddeles oprensningspåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69, hvilket dog forudsætter, at miljømyndigheden kan dokumentere, at forureningen skyldes påbudsadressatens ansvarspådragende (herunder uforsvarlige) adfærd.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at det i sagen er ubestridt, at der på Ejendommen er konstateret en forurening med kulbrinter i jorden, og kulbrinter, phenoler og pesticider i grundvandet.

Hjørring Kommune har i den påklagede afgørelse vurderet, at det på baggrund af den gennemførte forureningsundersøgelse må lægges til grund, at kilden til den konstaterede forurening er den tidligere losse- og fyldplads på Ejendommen. Kommunen har herefter truffet afgørelse om, at der ikke kan meddeles påbud om undersøgelse eller oprensning af den konstaterede forurening efter hverken jordforureningslovens § 40 eller § 41, eller miljøbeskyttelseslovens § 69, idet det efter kommunens vurdering må lægges til grund, at forureningen er ophørt før den 1. januar 1992 – og dermed før den 1. januar 2001 – og at det ikke er muligt at fastslå, om forurenere har handlet uforsvarligt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Hjørring Kommunes vurdering af, at grundvandsforureningen med kulbrinter, chlorerede opløsningsmidler, vandblandbare opløsningsmidler, PFAS og pesticider med overvejende sandsynlighed stammer fra lossepladsaktiviteten på matr.nr. [Matrikelnummer2] og [Matrikelnummer1]. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at der ifølge sagens oplysninger bl.a. er deponeret industriaffald, affald fra landbrug og restaurationsaffald samt opstillet en beholder til olie- og kemikalieaffald, som alle vurderes at kunne indeholde diverse potentielt forurenende kemikalier. Nævnet lægger efter de foreliggende oplysninger til grund, at lossepladsaktiviteten har fundet sted i perioden fra 1967 og frem til marts 1990. Idet lossepladsaktiviteten således er ophørt før den 1. januar 1992, finder nævnet, at der allerede af den grund ikke kan meddeles undersøgelses- eller oprensningspåbud efter jordforureningslovens § 40 og § 41 for så vidt angår den konstaterede grundvandsforurening.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det efter nævnets vurdering ikke kan udelukkes, at en del af den konstaterede grundvandsforurening med pesticider i borerne B1-B4 kan stamme fra fladebelastning fra omkringliggende landbrugsdrift. Det følger imidlertid af jordforureningslovens § 2, stk. 3, at jordforureningsloven ikke omfatter jord påvirket af jordbrugsmæssig spredning af bl.a. pesticider. Forholdet ændrer derfor ikke ved vurderingen af muligheden for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 40 og § 41.

I forhold til Hjørring Kommunes vurdering af den konstaterede jordforurening med kulbrinter, benz(a)pyren, PAH-forbindelser, bly og cadmium bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der efter nævnets vurdering ikke foreligger

tilstrækkelige oplysninger til at kunne fastlægge den konkrete forureningskilde. Det er således nævnets opfattelse, at den konstaterede forurening kan stamme både fra tilkørt jord i forbindelse med fyldpladsen på matr.nr.

[Matrikelnummer1] og/eller fra lossepladsdeponering på matr.nr.

[Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2] med kulbrinteholdigt affald, herunder fra den opstillede beholder til opbevaring af olie- og kemikalieaffald.

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger efter de foreliggende oplysninger til grund, at losse- og fyldpladserne har været i drift i perioden fra 1967-2001. Det kan derfor ikke afvises, at kulbrinte-forureningen i jorden kan være tilkørt efter 1. januar 1992. Det er imidlertid nævnets vurdering, at det ikke ved yderligere undersøgelser er muligt for Hjørring Kommune at godtgøre, at den væsentligste del af forureningen er sket efter den 1. januar 2001. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det i forhold til forureningen af jorden heller ikke er muligt at meddele påbud efter hverken jordforureningslovens § 40 eller § 41.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Hjørring Kommunes afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det følger af miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 3, at afgørelser efter lovens § 69, stk. 1, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Nævnet har derfor ikke kompetence til at behandle den del af den påklagede afgørelse, der vedrører miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 1. Nævnet bemærker i den forbindelse, at en eventuel klage over kommunens tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven skal rettes til Ankestyrelsen, der fører tilsyn med kommunerne efter kommunestyrelsesloven. [\[10\]](#) Det er Ankestyrelsen selv, der beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Hjørring Kommunes afgørelse af 6. juli 2020 om ikke at meddele påbud om undersøgelse eller oprensning af en konstateret forurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2] på adressen [Adresse1]-[Adresse2], 9480 Løkken.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Region Nordjylland, Regional Udvikling, Indledende forureningsundersøgelse, Tidligere losse- og fyldplads, [Adresse1] og [Adresse2], Løkken, Hjørring Kommune, lok.nr. 829-00403, j.nr. 2011-115194, 18. oktober 2019.

[5] Jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 16. juli 2002 i j.nr. 41-3. Afgørelsen er optrykt i MAD2002.1070.

[6] Jf. bl.a. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 11. februar 2013 i sagsnr. NMK-11-00013.

[7] Jf. bemærkningerne til § 40 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999.

[8] Jf. bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 28. februar 2022 i sagsnr. 18/07257, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 8. oktober 2021 i sagsnr. 19/05637, samt Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. december 2013 i sagsnr. NMK-11-00038.

[9] Jf. bl.a. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 17. december 2013 i sagsnr. NMK-11-00004 og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 22. april 2014 i sagsnr. NMK-11-00128, samt Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 13. november 2017 i sagsnr. NMK-11-00165 og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 25. juni 2018 i sagsnr. NMK-11-00188.

[10] Lovbekendtgørelse nr. 69. af 23. januar 2024 om kommunernes styrelse.

Lovområder:

Jordforureningsloven